

Урок літературного читання

4 клас

Тема. Повір у себе. Леся Мовчун «Арфа для павучка».

Мета: познайомити учнів із творчістю сучасної української письменниці, вчити досліджувати та аналізувати прочитане; удосконалювати навички правильного, осмисленого, виразного читання; розвивати мовлення, уяву, фантазію, творчі здібності, розширювати світогляд; виховувати бажання творити, бути успішним, впевненість у своїх силах, наполегливість, працелюбність.

Хід уроку

I. Організація класу.

Із задоволенням читай,
В пригоди, друже, поринай.
Література – світ чудовий:
Цікавий, дивний, загадковий.
Книга розрадить і навчить,
Щасливі миті подарує,
Відкриє Всесвіт – лиш тому,
Хто книгу любить і шанує.

І. Журко

II. Повідомлення теми та мети уроку.

Наш урок літературного читання – це урок творчості, добра, радості та натхнення. Сьогодні ми познайомимось з дуже цікавим твором, який допоможе нам засвоїти надзвичайно важливий життєвий урок. Пропоную розшифрувати назву цього твору.

- Кому знайомий цей музичний інструмент?

Довідка

Арфа – це струнний щипковий музичний інструмент. Це один із найдавніших інструментів. Є символом Ірландії. Має форму трикутника. Інструмент схожий на крило метелика, а численні струни нагадують сонячні промені. *(Слухання звучання арфи).*

Вправа «Передбачення»

- Про що, на вашу думку, цей твір?

III. Вивчення нового матеріалу.

1. Артикуляційні вправи.

А щоб гарно працювати,
Треба ротик повправляти.

Наш язичок – дбайливий господар у своїй оселі – ротику.
Він підмете підлогу.
Побілить стіни та стелю.
Пофарбує огорожу.

2. Розчитування.

(Прочитати повільно, швидко, як лагідна бабуся, як сварливий дідусь, здивовано, впевнено).

Павучечок без упину
Плете диво-павутину.
Вправно він завжди працює,
Результат усіх дивує.

3. Відомості про авторку.

- Хто знайомий із творчістю Лесі Мовчун?

Леся Мовчун народилася у 1969 році в місті Києві. Її мама – педагог, заслужений учитель України, тато – філолог, байкар. Свій перший вірш дівчинка написала у 5 років. Леся Мовчун щороку їздила в село Вербка на Вінниччині, де відкрила для себе світ народного слова.

Леся Вікторівна отримала спеціальність «Вчитель української мови та літератури». Вона довгий час вела рубрику «Коли скарб – рідна мова» у журналі

«Барвінок», була автором радіопередачі «Цікаве мовознавство», «Загадки мови». З 2020 року Леся Вікторівна - головна редакторка пригородницького журналу для дітей «Крилаті».

Леся Мовчун пише для дітей оповідання, казки, повісті, п'єси, вірші. Вона має більше 100 публікацій у дитячих журналах, 8 книжок для дітей та 2 збірки поезії. Казку «Арфа для павучка» письменниця написала у 2011 році. *(Перегляд відео про авторку).*

4. Виразне читання вчителем та сильними учнями казки «Арфа для павучка».

- Чи справдились ваші передбачення?
- Назвіть дійових осіб твору.

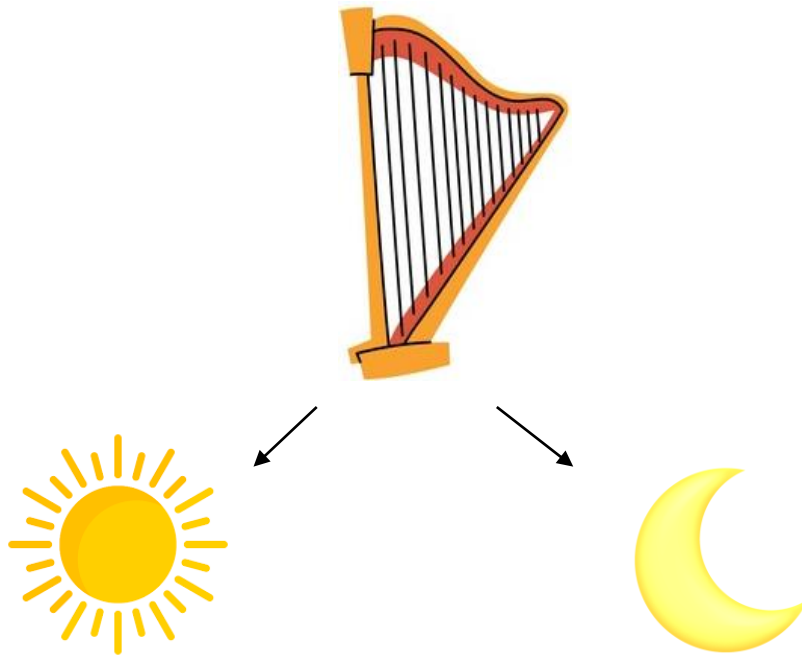
5. Словникова робота.

дощоміри	павучишині
осоромлю	розхмарюватися
хутенько	екзаменатори
миготіли	диригентською
невдасі	завовтузився

- Прочитайте стовпчики слів.
- Поясніть їх значення.
- Назвіть іменники, прикметники, дієслова.

6. Повторне читання казки учнями та аналіз змісту.

- Доведіть, що прочитаний твір – казка.
- Яку арфу зробив павучок Карпик?
- Чому вона не звучала в нього на концерті?
- Які почуття переживала мама Карпика? А павучок?
- Що побажала мама своєму синочкові?
- Знайдіть опис сонячної арфи.
- Прочитайте опис місячної арфи.
- Чи вважаєш ти Карпика талановитим?
- Чи грав хтось на місячній арфі до Карпика?
- Чому його не вислухав Талант Тарантулович?
- Які почуття викликає у тебе павучок?
- Яка головна думка твору?

(Сонячна – звична)

(Місячна – унікальна)

7. Хвилинка фантазії.

- Якою ви уявляєте місячну арфу?

IV. Закріплення вивченого.

1. Робота в групах.

Перша група

«Я бачу» (*Опишіть усе, що можна побачити у цьому творі очима*).

Друга група

«Я чую» (*Опишіть усе, що можна у цій казці почути*).

Третя група

«Я відчуваю» (*Опишіть усе, що можна у цьому творі відчути серцем*).

Четверта група

«Я – учасник подій» (*Уявіть, що ви – дійові особи цієї казки. Що б ви змінили, як повелися?*).

2. Гра «Перевтілення».

- Уяви, що ти – Карпик.

- Які емоції у тебе виникали?
- Як би ти повівся на місці павучка?

3. «В акторській майстерні».

(З опорою на таблицю почуттів)

- ✓ Читання діалогу «мама – Карпик» (Упевненість мами – невпевненість павучка).
- ✓ Читання діалогу «Директор – Павучиха – Карпик» (Твердість директора – розпач мами – виправдовування Карпика).

4. Характеристика головного героя.

- Складіть характеристику головного героя. (Скромний, сором'язливий, непримітний, допитливий, чутливий, талановитий, відповідальний).
- Кожну рису характеру аргументуйте, спираючись на текст.
- Доберіть до слова павучок слова, які його характеризують.

Послідовний

Активний

Вдумливий

Уважний

Чесний

Обережний

Кмітливий

Фізкультхвилинка

Вірш «Комашки і павук» Лесі Вознюк

(Діти активно рухаються, імітуючи рух згаданих тварин)

Раз – метелик, два – жучок,
три – невтомний павучок,
а чотири – бабка спритна,
п'ять – то сонечко привітне,
шість – потішний світлячок,
сім – то джмелик-дивачок.
Вісім – бджілка-трудівниця,
дев'ять – мушка-танцівниця,
десять – коник-стрибунець.
Тут лічилочці кінець!

5. Гра «Що не так?»

Набір до музичної школи ось-ось мав початися. (Закінчитися).

Для павучків програма вважалася найлегшою. (Найскладнішою).

Найголовнішого іспиту всі павучки чекали з нетерпінням.

(Хвилюванням).

І Карпик простяг між березовими гілочками сім струн. (Дубовими).

Ще жодна арфа не грала так фантастично. (Солодко).

Дорога буде важкою, та не полишай своєї справи – роби сонячні арфи.

(Місячні).

6. Гра «Розвідка».

- Які числівники зустрічаються у творі? Назвіть їх.
- Знайдіть антоніми у діалозі мами із сином (осоромити – прославити), у передостанньому абзаці (гірко – солодко).

7. Вправа «Установіть відповідність».

бджілки	•	•	гра на сонячній арфі
коники	•	•	гра на сопілці
комарі	•	•	гра на скрипці
павучки	•	•	хоровий спів

8. Складання сенкану (в групах).

Павучок

Старанний, наполегливий

Переживає, прагне, створює

Талановитий творець місячної арфи

Новатор

9. Творчий переказ – від імені Карпика, Павучихи, Таланта Тарантуловича, вчителів (в групах).

10. «Поетична хвилинка».

(Скласти вірш за поданою римою).

Перша група

... талант.

... музикант.

Друга група

... павучок.

... трудівничок.

Третя група

... уміє.

... радіє.

Четверта група

... гра.

... пора.

11. Вправа «Добери власний заголовок».

- Який є питальним реченням.
- Який є спонукальним реченням.

12. Гра «Слово в слові».

програма	сонячний
вчилися	спалось
просто	щаслива
пам'ятають	листочок
відома	викотився

13. Гра «Утвори слово».

Перша група

1 + 1 + 2 + 4 мухи, зима, сенкан, розплющити

(Відповідь: музиканти)

Друга група

1 + 1 + 3 + 2 найкраща, складно, голосні, тиша

(Відповідь: найскладніша)

Третя група

1 + 2 + 2 + 2 метелики, стало, події, мрії

(Відповідь: мелодії)

Четверта група

1 + 1 + 3 + 3 хвили, любисток, степова, читання

(Відповідь: хвилювання)

- Знайдіть у казці речення з утвореними словами.

14. Вправа «Склади прислів'я».

(Кожна група учнів отримує конверт з картками. На кожній картці – слово. Потрібно викласти картки у такій послідовності, щоб вийшло прислів'я. Діти обговорюють, чи підходить воно до прочитаного твору. Вчаться проговорювати його гуртом).

1) перемога, перемога, собою, над, це, самим, Найбільша
(Найбільша перемога – це перемога над самим собою).

2) як, так, Жодна, поразка, перемога, вчить, не.
(Жодна перемога не вчить так, як поразка).

3) це, до, в, себе, успіху, ключ, Віра.
(Віра в себе – це ключ до успіху).

4) стежина, вершини, кам'яна, сяючої, До, веде.
(До сяючої вершини веде кам'яна стежина).

V. Підсумок уроку.

- З яким твором ми познайомились на уроці?
- Які почуття і бажання викликала у вас ця казка?
- Який життєвий урок ми засвоїли завдяки прочитаній казці?

Слухання пісні «Повір у себе» у виконанні групи «Зорептах». (Музика Олександра Чемериса, слова Олександра Козинця).

Створення хмарини думок «Повір у себе».

(Повір у свої сили, наполегливо працюй, рішуче дій, вперто іди до перемоги, долай труднощі, ти зможеш, усе в твоїх руках...).

VI. Домашнє завдання

На вибір: придумати продовження казки або написати листа автору твору, висловивши свої враження від прочитаного.